

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Пислар А. Б. Становлення особистості професіонала у постковідному просторі.....	115
Подорожний В.Г., Почвірна А.В. Психологічні особливості дистанційного навчання як предмет теоретичного аналізу.....	116
Попович І. С. Дослідження психоемоційних станів педагогів у ковідний період...	118
Саранча І.Г. Мотиватори у роботі викладача в сучасних реаліях вищої освіти.....	121
Старова Ю.В., Сливка Б. О., Сливка І. О. Формування фахових компетентностей фахівців філологічного напрямку у постковідному просторі вищої освіти.....	123
Старова Ю.В., Барановська О.В., Юріна М.М. Постковідне майбутнє вищої освіти: особливості та перспективи.....	125
Старова Ю.В., Барчій М.В. Становлення особистості: персоногенетичний контекст.....	127
Старова Ю.В., Бобаль Т.І., Тенкач В.В. Психологічні наслідки пандемії covid-19 у житті сучасного студента.....	129
Старова Ю.В., Реплюк Е.С. Постковідне майбутнє вищої освіти та сталий розвиток: аналітичний огляд наукових публікацій з міжнародних видань.....	131
Старова Ю.В., Шеверя Р.Я, Шекмар А.В. Вплив інтернет-тренінгів на психологічний потенціал особистості в постковідному просторі сучасної освіти.....	133
Старова Ю.В., Шпак Н.Ю. Психологічний захист сучасного студентства у постковідному просторі.....	135
Староста В.І. (Не) змішане навчання у постковідний період у контексті професійного та особистісного розвитку студентів: погляди аспірантів та викладачів.....	137
Visnyuk I.M. Dolunnui S.S. Mediaimmunity in the context of using the positive the experience of the covid-19 pandemic.....	139
Човрій С. Ю. Посткоронавірусні трансформаційні процеси у вищій освіті.....	142
Шебанова В.І. Застосування методу аутогенного тренування при наданні психологічної допомоги особистості у постковідному просторі.....	143
Щербан Т. Д., Гоблик В. В. Психологічні особливості агресивної поведінки студентів у постковідному освітньому просторі.....	145
ЩЕРБАН Т. Д., ДІДИК Я. В. Психологічні особливості акцентуації характеру підлітка в умовах пандемії коронавірусу.....	147
СЕКЦІЯ 3. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	150
Varchi V.V., Achilova V.M. Psychological aspectsof learning English grammar.....	150
Барчі Б. В., Берец А.С. Психологія навчання іноземної мови.....	152
Барчі Б. В., Дерич Є. В. Навчальна мотивація у вивченні іноземної мови.....	154
Varchi V.V., Klots Yu.M. Factors of effective English mastering.....	156
Барчі Б. В., Луганська Д. О. Формування іншомовноімовленневої компетенції у дітей дошкільників.....	158
Барчі Б. В., Морданинець С. І. До проблеми компетенцій майбутнього філолога.....	160
Барчі Б. В., Одошевська Є. С. Психологічні аспектираннього вивчення іноземної мови.....	163
Барчі Б. В., Соколова В. О. Психолінгвістичні аспекти навчання іноземної мови.....	166
Варга Л.І. Перспективи застосування мобільних додатків як засобів формування лексичної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей при вивченні іноземної мови	168
Гарапко В. І. Ризики відсутності традиційного освітнього процесу у закладах освіти протягом пандемії COVID-19 (на матеріалах ЮНЕСКО).....	171

Literature

1. Burlakova M.A. Connection of the methodology of teaching the vocabulary of a foreign language with linguistics and psychology [Svyaz' metodiki obucheniya leksyke inostrannogo yazyka s lynchvystykoy y psykholohyey] // Inozemni movy. – № 3. – К., 2004. – Р. 3-5.
2. Mashchenko S.H. Recommendations from pedagogical practice for students at the Faculty of Foreign Languages [Rekomendatsiyi z pedahohichnoyi praktyky dlya studentiv fakul'tetu inozemnykh mov] / [Mashchenko S.H. , Sverdlova I.O. , Husyeva P.T ta in.]. – КН.: КННУ імені V.N. Karazina, 2013. – 100 p.
3. Naukovyy visnyk LNUVMBT імені S.Z. Gzhyts'koho Tom 10 № 2(37) Chastyna 5, 2008
4. Ryzhnik L. Educational Psychology Works In Practice. // English. – № 44(92). – К., 2001. – Р.

УДК 37.015.3:159.937:37.016:81'243

БАРЧІ Б. В.
Мукачівський державний університет
БЕРЕЦЬ А.С.
Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету

ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

На сьогоднішньому етапі розвитку освіти одним з актуальних напрямків сучасної лінгвістики є вивчення звукової мови. Насамперед це пов'язано з недостатньою кількістю системних досліджень психолінгвістики у різних мовах, викладання іноземних мов, постійно зростаючими практичними потребами в галузі перекладу, створення різноманітних текстів впливу. Тому розуміння методології ефективного засвоєння мов на сучасному етапі розвитку освіти є актуальним напрямком сучасної філології.

Психологічні аспекти особливостей вивчення іноземної мови досліджували такі науковці: О. Бігич, О. Бондаренко, К. Валуська, О. Ветихова, І. Зимня, О. Паршикова, С. Роман, О. Чернякова, Т. Шкваріна та інші. Згідно психолінгвістичної теорії засвоєння іноземної мови супроводжується утворенням асоціативних зв'язків, що цілеспрямовано створюються під час сприйняття слів нерідної мови. Це має вплив на перетворення лексичного складу мови з пасивного в активний словник.

Досліджуючи мовну поведінку людини з боку психології, вчені описують моделі розумових процесів, операцій, дій, які відбуваються під час слухання та говоріння, через встановлення мовних одиниць та їх послідовності у кодуванні (говорінні) та декодуванні (слуханні) речень; спираючись на подібності та відмінності між лінгвістичною граматикою та тією, яка формується у людини; в якій послідовності засвоюється система мови та як вона функціонує [1].

Згідно поглядів І. Зимньої, вивчення іноземної мови (в тому числі як засобу спілкування) характеризується певними відмінностями від рідної мови, насамперед, відрізняється спосіб оволодіння іноземною мовою, оскільки її засвоєння починається з усвідомлення, в той час як вивчення рідної відбувається без вольової регуляції, не усвідомлено, не цілеспрямовано. Іноземна мова використовується в комунікативній, а рідна – в предметно-комунікативній діяльності, через це рідна мова виконує значно більше функцій у порівнянні з іноземною (є засобом соціальної взаємодії, приналежності індивіда до культурних, історичних цінностей народу, самоусвідомлення, розвитку пізнавального інтересу і комунікативних потреб тощо). Іноземна мова, на відміну від інших навчальних предметів, є одночасно і ціллю, і засобом навчання [2, с. 28–32].

Як зазначає О. Лозова, протягом десятиліть методика викладання іноземної мови орієнтувалася переважно на лінгвістичні дані й розроблялася здебільшого представниками цієї науки. Значно пізніше в методіку викладання іноземної мови проникає психологія. Дійсно, процес вивчення іноземної мови буває продуктивним лише тоді, коли вчитель / викладач розуміє і враховує всі інтелектуальні, особистісні, вікові особливості учнів [3, с. 56].

Професійно-педагогічна підготовка вчителя іноземної мови складається з трьох блоків. Перший – потреба в розвитку здібностей у процесі діяльності, самі здібності і професійно-педагогічні уміння; другий – особисті якості вчителя іноземної мови (цілеспрямованість, скромність, працелюбність, артистичність, ораторські здібності, емпатія, педагогічний такт тощо); третій – самовідчуття людини як того, хто навчає дітей, хто готовий прийняти позицію дитини, зрозуміти її інтереси, мотиви, цінності [2, с. 51–55].

Змістовною є структура психологічного портрета вчителя, яку запропонувала І. Зимня, основою якого є такі якості: індивідні (темперамент, здібності, задатки тощо); особистісні (адекватність самооцінки, цілеспрямованість, доброта, гуманність, відкритість до дітей); комунікативні (комунікабельність, щира зацікавленість в самому процесі спілкування тощо); статусно-позиційні – особливості статусу, ролі, взаємин у колективі (вміння вчителя легко змінювати соціальні ролі, такі як роль учителя, порадирика, друга, батьків); професійні (професійно-предметні) – вільне володіння вчителем іноземною мовою, знання особливостей організації і управління ігровими методами навчання із урахуванням індивідуальних та вікових особливостей дітей; зовнішньо-поведінкові (вихованість, освіченість, культура поведінки педагога, його мовна компетентність, вміння зацікавити дітей вивченням невідомої, але красивої в інтерпретації педагога мови) [2, с. 57–60].

Отже, проблеми, які вирішує психологія, мають першочергове значення для методики викладання у процесі навчання іноземної мови.

Зацікавленість особистості у вивченні іноземної мови, бажання її вивчати і вміння спілкуватися нею значною мірою залежить саме від педагога, його педагогічної і методичної майстерності, артистизму та творчості, врахування ним психологічних та вікових особливостей особистості, її потреб та інтересів, а також іншомовних здібностей мають важливе значення у вивченні іноземної мови.

Література

1. Марченко Н. В. Психолінгвістичні особливості навчання дорослих іноземної мови [Електронний ресурс] / Н. В. Марченко // Materiály XI mezinárodní vědecko - praktická konference «Vědecký pokrok na přelomu tisyachalety – 2015». - Díl 15. Filologické vědy. Politické vědy.: Praha. Publishing House «Education and Science» s.r.o – С. 73-77.

2. Зимняя И. А. Психология обучения иностранным языкам в школе / Зимняя И. А. – М. : Просвещение, 1991. - 222 с.

3. Лозова О. М. Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: Навчально-методичний посібник / О.М.Лозова - Київ, 2010. 143 с.

УДК 37.015.3:005.32:81'243(043.2)

БАРЧІ Б. В.

Мукачівський державний університет

ДЕРИЧ Є. В.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж

Мукачівського державного університету

НАВЧАЛЬНА МОТИВАЦІЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Знання іноземної мови в даний час стало необхідністю, так як воно набуває все більше і більше практичних переваг. Проте, за всіх його незаперечних переваг і важливості, здобувачі освіти здебільшого, не розглядають іноземну мову як необхідний до вивчення предмет, керуючись думкою, що вона не знадобиться їм у професійній діяльності, що вона їм не подобається своєю складністю тощо. Без сумніву, опанування будь-якою іноземною мовою вимагає докладання певних зусиль при оволодінні нею. В результаті відбувається зниження мотивації вивчення іноземної мови

Роль навчальної мотивації у вивченні іноземної мови в умовах сучасності важко переоцінити, адже мотиви є ключовими факторами успішності особистості у будь-якій діяльності. Мотивація вивчається в різних аспектах і у зв'язку з цим вона трактується по-різному. Складність та багатоаспектність проблеми навчальної мотивації обумовлює множинність підходів до розуміння її сутності, природи, структури, а також до методів її вивчення [1, с. 52].

Деякі аспекти впливу навчальної мотивації на ефективність вивчення іноземної мови висвітлені в сучасних наукових доробках значної кількості вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема: А. Вольних, В. Харламенко,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>